

Agencija Anadolija: Intervju sa visokim predstavnikom

Agencija Anadolija: Domaći političari drže BiH u blokadi i maksimalno ugrožavaju njezin put ka EU i NATO-u. Vidite li izlaz iz postojeće pat pozicije?

Valentin Inzko: Jedini put naprijed je put dijaloga i kompromisa. Svakako da u Bosni i Hercegovini trenutačno postoje neki vrlo zabrinjavajući trendovi. Istodobno, ušli smo u period predizborne kampanje. Uzimajući u obzir slab politički učinak koji su imali tijekom proteklih nekoliko mjeseci, ne iznenađuje da neki manje skrupulozni političari koriste politiku nultog zbira iz prošlosti kako bi osigurali potporu birača. Međutim, ovi izbori i izborna kampanja trebali bi se fokusirati na usluge koje lokalne vlasti mogu pružiti građanima i na način na koji lokalne vlasti mogu sudjelovati u rješavanju pitanja koja najviše brinu građane, kao što su nezaposlenost i korupcija. Te probleme moraju rješavati izabrani lideri, jer su zbog toga dobili povjerenje svojih birača. Biti političar znači: rješavati probleme. Tko nije sposoban to raditi, ne zaslužuje potporu birača. Nadam se da će na temelju tih pitanja građani odlučivati kome će dati svoj glas za mjesec dana.

Agencija Anadolija: Ima li BiH budućnost bez EU i NATO?

Valentin Inzko: Da, naravno, Bosna i Hercegovina je suverena država od 1992. godine kada je postala članica UN, i to će i ostati. Stvarno pitanje je zašto bi bilo koji lokalni političar građanima ove zemlje uskratio prednosti koje donosi članstvo u EU? BiH je već definirala članstvo u EU i NATO-u kao svoje osnovne ciljeve. Građani ove zemlje žele promjenu i žele bolji životni standard. To su stvari koje nemaju kredibilnu alternativu. Koliko dugo će trajati proces

stjecanja članstva ovisi o političkim liderima ove zemlje. Trenutačno se čini da su spremni građane pustiti da čekaju.

Agencija Anadolujia: BiH već kasni u ispunjavanju obveza iz Mape puta koju su prihvatili politički lideri. Hoće li biti produženja rokova, posebice za provedbu presude Sejdić-Finci?

Valentin Inzko: Nisam u poziciji da komentiram rokove sadržane u Mapi puta. Dozvolite mi samo da kažem da je obeshrabrujuće vidjeti da BiH zaostaje u procesu stjecanja članstva, dok druge zemlje u regionu idu naprijed. Ja želim sve najbolje za ovu zemlju i njezine građane, ali neću i ne mogu zamijeniti izabrane lidere. Oni su sada u središtu pozornosti. Bosanskohercegovački lideri moraju postići kredibilne rezultate. Implementacijom standarda Europske unije, život građana bit će poboljšan na brojne, različite načine. Svakako da je to i osnovni cilj svake politike.

Agencija Anadolujia: Da li će se dogoditi dodatne promjene Ustava kako bi BiH mogla funkcionirati kao normalna država? Podržavate li ideju o prekomponiranju Federacije BiH i smanjenju broja kantona?

Valentin Inzko: Da, u načelu, pojednostavljenje sustava u Federaciji, smanjenje troškova i poboljšanje učinkovitosti uz jednaku zaštitu za sve je nešto što smo uvijek podržavali i ne vidim razlog zašto bi se netko protivio ovim načelima.

Agencija Anadolujia: Koga smatrate odgovornim za činjenicu da BiH, koja je prije 6-7 godina bila ispred Srbije i Crne Gore u ispunjavanju obveza prema EU, danas znatno kasni za njima?

Valentin Inzko: Najveća odgovornost leži na političkim liderima ove zemlje. Oni su kazali da žele preuzeti odgovornost za budućnost ove zemlje, a međunarodna zajednica je donijela odluku da je potrebno manje intervencionizma. EU je kazala mnogo puta, i to vrlo jasno i nedvosmisleno, da ona podržava težnje ove zemlje da joj se pridruži. Političari moraju shvatiti da njihovu verbalnu potporu ovom procesu

moraju pratiti konkretne aktivnosti.

Agencija Anadolija: Da li je konstantno projiciranje političkih kriza u BiH svjesna namjera određenih centara moći da se dokaže kako BiH ne može funkcionirati?

Valentin Inzko: Vjerujem da je nekima cilj cijepanje BiH i njihove aktivnosti i izjave su usmjerene ka guranju zemlje u tom pravcu. Drugi ne dijele iste ciljeve, ali nisu u stanju da krenu dalje od uskopolitičkih interesa i rade u interesu cijele BiH. Ali, budite uvjereni da međunarodna zajednica ostaje i dalje privržena BiH i da daje punu potporu apsolutnom suverenitetu i teritorijalnom integritetu BiH i da će to i dalje činiti.

Agencija Anadolija: Da li je odgovornost bošnjačkih političara najveća jer se od izbora do danas političke krize dešavaju isključivo u FBiH?

Valentin Inzko: Odgovornost nikada nije jednostrana. Istodobno, neću kriti razočaranost činjenicom da se, nakon što je izgubljeno toliko mjeseci poslije izbora 2010. godine, neki političari i dalje bave međustranačkim razračunavanjima umjesto da zasuču rukave i prionu na posao.

Agencija Anadolija: Ima li međunarodna zajednica plan što uraditi sa BiH ukoliko ne ispuni uvjete za EU i NATO i kako komentirate tvrdnje eksperata i analitičara da su Amerika i Europa svjesno projicirale daytonsku BiH sa ograničenim rokom trajanja?

Valentin Inzko: To su besmislice. Dayton možda nije savršen, ali pruža okvir unutar kojega je ova zemlja uspijevala da godinama čini značajne pomake. Posljednjih šest godina nisu bile tako dobre. Ustav BiH doživjet će nove promjene. Doći ćemo do točke kada političari vide da je u interesu svih da ovu zemlju kao cjelinu učine funkcionalnijom. Ovakav razvoj je predviđen u Daytonu, odredbe o izmjeni Ustava BiH su jasno postavljene, i to je ono što očekujem da će se dogoditi.

Agencija Anadoluja: Jesu li bonske ovlasti definitivno prošlost?

Valentin Inzko: Ne, pravno gledano, bonske ovlasti ostaju nepromijenjene. Međutim, njihov značaj postaje sve manji što političari budu više preuzimali odgovornost za rješavanje pitanja od značaja za njihove građane i vodili zemlju naprijed, i naravno, što budu više pokazivali da su sposobni da poštivaju Daytonski sporazum. Točno je da se bonske ovlasti koriste sve rjeđe i rjeđe, no ako bude potrebno one su ponovno na raspolaganju da budu korištene.

Agencija Anadoluja: Zatvoren je Ured supervizora za Brčko i ukinute njegove ovlasti. Što će se dogoditi u slučaju izbijanja krize u Distriktu i kršenja zakona?

Valentin Inzko: Prvo, ja bih ovdje da malo korigiram formulaciju Vašeg pitanja. Naime, ovlasti supervizora su suspendirane, nisu ukinute, tako da, pravno gledano, one i dalje postoje. U potpunosti je na supervizoru da odredi da li će opet morati koristiti te ovlasti. Štoviše, visoki predstavnik, Arbitražni tribunal i Ustavni sud BiH imaju ovlasti da čuvaju interese Distrikta i njegovih stanovnika, ako to bude potrebno. A mi, naravno, pozdravljamo i prisustvo subjekata iz međunarodne zajednice kao što su EU, OESS i EUFOR na terenu u Distriktu Brčko. Upravni odbor Vijeća za provedbu mira i ja smo uvjereni da vlasti Distrikta Brčko imaju sposobnost i volju da riješe pitanja koja se pojave.

Agencija Anadoluja: Predstavnici RS otvoreno zagovaraju otcjepljenje tog entiteta od BiH. To bi prije nekoliko godina bilo strogo sankcionirano od međunarodne zajednice, a danas čujemo tek blage reakcije. Što se promijenilo?

Valentin Inzko: Oспорavanja državnosti BiH od strane predstavnika RS postala su sustavna. Neki lideri dovode u pitanje važnost integracije u EU. Izjave su koordinirane i orkestrirane. Jasno je da je to više od retorike, te izjave su

odraz politike. OHR je dao jasne izjave kao odgovor na njih, a vrlo jasne i energične izjave došle su i iz međunarodne zajednice, uključivši i SAD i EU. Moj mandat odnosi se na provedbu Daytonskog mirovnog sporazuma, a on ne predviđa mogućnost otcjepljenja. Ja sam jasno dao do znanja svoje stavove o međunarodnoj zajednici i oni su se obvezali da će informirati svoje prijestolnice o tome.

Vrijeme je da političari gledaju naprijed, a ne natrag. Međunarodna zajednica želi da se proces euro-atlantskih integracija BiH ubrza, tako da, točno je, shvaćamo to vrlo ozbiljno, a ja kao visoki predstavnik ostajem ovdje sa ciljem provedbe i zaštite Mirovnog sporazuma. Građani ne trebaju brinuti i ne trebaju glasovati motivirani strahom.

Agencija Anadoluja: Hoće li BiH preživjeti?

Valentin Inzko: Naravno. Oспорavanje budućnosti Bosne i Hercegovine kao suverene zemlje je uzaludno i jedino što se time postiže jest podizanje međunacionalnih tenzija i odvrćanje očajnički potrebnih stranih investicija, koje su potrebne da bi se otvorila nova radna mjesta. Pitanje nije da li će postojati prosperitetna Bosna i Hercegovina koja funkcioniра kao jedno, pitanje je samo kad ćemo to postignuti.

Agencija Anadoluja: Kada bi kompletna regija mogla postati dio EU?

Valentin Inzko: Ovo pitanje trebате uputiti političkim liderima ove zemlje. Jasno je da je trenutačni način vođenja politike donio vrlo malo napretka u posljednjih šest godina i da će, ukoliko ne udruže snage i ne stave građane ove zemlje na prvo mjesto, to potrajati još dosta dugo. Svaki dan vidim neiskorišteni potencijal ove zemlje i vidim puno prostora za politiku kompromisa koja će donijeti bolju i svjetliju budućnost za ljude, bez obzira na to gdje žive i kako se zovu.

Agencija Anadoluja: Kako ocjenjujete ulogu Turske i Austrije u BiH, kao bivših upravitelja nad ovom zemljom?

Valentin Inzko: I Austrija i Turska danas su važni politički i ekonomski partneri Bosne i Hercegovine, ali također i istinski prijatelji ove zemlje. Više od dva milijuna ljudi bosanskih korijena živi u Turskoj, i sasvim je prirodno što Turska osjeća emotivnu povezanost sa Bosnom i Hercegovinom. Također je puno Bosanaca i Hercegovaca koji žive u Austriji. Politički, Turska je ugledna članica Vijeća za provedbu mira, gdje predstavlja Organizaciju islamskih zemalja, i, kao takva, dokazala je u brojnim prilikama da je vrijedan partner Bosne i Hercegovine i svih njezinih građana. Kad bi Bosna i Hercegovina prionula na posao, mogao bih vidjeti situaciju u kojoj bi investitori iz obje ove zemlje investirali puno više no što je do sada bio slučaj. Svi znamo koliko je važno donijeti kapital u zemlju kako bi se otvorila nova radna mjesta.